

„Eesti Ekspress“
17. II '05 (Areen)

TAHAN KOOLAT JA KRÖPSE!
Väike Napoleon (Gerrit Siiner)
palees käske dikteerimas.

rakter ei arenegi edasi, veidral kombel ootamatult minevikku paisatuna ja Napoleoni reinkarnatsioonina teises reaalsuses tegutsedes jääb tema iseloom samaks ning teda ümmardatakse endistviisi. Muidugi jõuab poiss lõpuks ajaloost tagasi koju, arvuti ja kaisukaru juurde, kuid pole uuest kogemusest midagi õppinud. Nagu Bourbonid, võiksin tsiteerida ühte teist keisrit. Nii et millest see ooper siis õieti räägib?

Määratlus “laste ooper”, mida esietenduse eel meedias kuulis, kõlab vist mõneti eksitavalt, pigem on tegemist ennekõike poistetükiga. Ajalooline keiser, armee, marssalid, sõjad, vallutused, lahingud, palju see ikka plikasid huvitab. Kuid mis eesmärgil on ooper üldse kirjutatud? Kui kasvatuslikul, siis pole tulemuseks uut Barankinit (“Barankin, ole inimene!” – omaaegne kultusraamat iseka poisi ümberkasva(ta)misest). Kui eesmärgiks oli etendada elavaid pilte Napoleoni elust ja tegevusest kostüümidraama illustratiivses maneeris, võiks tulemusega üsna rahule jääda. Keisriks kroonimise stseen justkui elustaks efektselt Davidi üldtuntud hiigelmaali, kus laps-Napoleonist tulenevalt omandab ajaloolise sündmuse ülespuhutud aeglane pidulikkus aga iroonilise mõõtme. Teine lavastuslikult suurepärase humoristlik stseen, kuigi märgiliselt üdini klišeelik, kujutab Vene talvemaastikus külataret ahjus põõnava vanamehe, balalaikaga perepoja ja hoolitseva eidega, kes pärastpoole lauldes-tantsides prantslast uljalt ähvardavad.

Mida arvata Estonia orkestri poolt korralikult ettemängitud **Tõnis Kaumanni** muusikast? Mõned taktid “Traviatast” või “Marseljeesist” menueti komponeerimine mind ei intrigeerinud, sest kogu Kaumanni ooper on süsteemselt eklektiline ja heas mõttes meelt lahutav. Nii-öelda üks suur lõbus pseudo-Rossini. Selle võrra ka kaalult kergem kui tänapäeva ooperimuusikalt eeldatakse. Kui mõned lihtsa viisiga ansambli numbrid populaarseks saavad (näiteks vene pildist), poleks see mingi ime.

Harry Liivrand

OOPER

Stseenid ajaloost

Tõnis Kaumanni ooper “**Mina – Napoleon**”, idee, dramaturgia ja lavastus Neeme Kuningas, tekstid Villu Kangur, muusikaline juht Arvo Volmer, kujundus Hardi Volmer, kostüümid Olivia Osik ja Reet Nurmsalu. Esietendus 11. veebruaril Estonias.

Skemaatiline libreto, veniv lavastustempo, eklektiline muusika, vaimukad tekstid ja stiilne lavakujundus ning kostüümid – selline on Eesti uusim ooper “Mina – Napoleon” Estonias. Ja kriitilistest märkustest hoolimata kohati südamest naer-

ma ajav lavalugu, Eesti oludes seega midagi väga haruldast. Nimiosas debüteeris vapralt väike **Gerrit Siiner**.

Ooperi esietendus läks entusiasmiga tähe all – nii lavalolijate kui publiku poolel. Teema on igihaljas. Peategelaseks ärähellitatud poiss, keda ema jumaldab ja kes teeb mida iganes, et mitte kooli minna – see häälestab etenduse alguses tahes-tahtmata pedagoogilis-didaktilisele lainele. Et küll marakratt lõpus omad vitsad saab ja korralikuks muutub. Kuid võta näpust, poisi ka-